

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan vi opfatter demokrati samt folkestyre i Grønland.

(Inatsisartut medlem Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Ordførerindlæg:

Først og fremmest vil vi fra Siumut sige tak for debatoplægget. Det er altid vigtigt, at lave status-quo omkring den politiske ledelsesstil og demokratiet. Det er et faktum, at vi ad denne vej tager fingeren på pulsen omkring det samfundsmæssige demokrati.

Vi fra Siumut lægger stor vægt på den politiske ledelse og ikke mindst demokratiet der er forbundet med dette. Vi er ligeledes meget interesseret i udviklingen af disse. Vi har herfor på det sidste taget hånd om de arbejdsgange der gælder hos Inatsisartut.

Vi har alle, på tværs af samtlige partier sat vores underskrifter på, at arbejdsgangene skal revideres. Dette har udmundet i, at vi overfor formandskabet har stillet krav om et seminar. Vi fra Siumut mener, at dette er et sundt og nødvendigt tiltag, da de sidste store ændringer blev foretaget i forbindelse med vedtagelsen af Selvstyreloven i 2009. I en tid hvor tingenes tilstand hurtigt udvikler sig, er det en nødvendighed, at konstant tage den politiske ledelsesstil og demokrati op til revision.

Vi udskriver valg på grundlag af Kongerigets Grundlov. Med borgerrettigheder, der synliggør ledelsen af landet, kommunerne og bygderne. Et lederskab der er valgt og skabt af borgerne. Men det er ikke kun valg, der udgør definitionen af demokrati. Der bliver brugt mange metoder for, at vægte tingenes tilstand og demokratiet kan i mange lande, udgøre mange forskellige former og det er desværre også set, at demokratiet må have bukke under nogle steder i verden. Vi er også viden om, at Danmark og andre lande udgør et Kongedømme. Til trods for, at Kongen eller Dronningen ved de respektive lande ikke er ene herskere længere, kan disse stadigvæk have stor samfundsmæssig indflydelse. Vi kan stille spørgsmålstejn ved dette, er dette tidstilsvarende for Grønland? Er det på sin rette plads, at vi fortsat agerer et Kongedømme uden egentlig Kongelig styre? Vi ved, at et Kongedømme fra gammel tid har været et enevældigt styre.

I Kongerigets Grundlov er Demokrati ikke nævnt ved et eneste ord, hvorfor? Vi fra Siumut er spændte på hvordan vores kommende Grundlov vil blive udformet, den nye Grundlov vil være grundlaget for den politiske styrelsesform – det er vores håb, at den nye Grundlov vil blive udformet således, at den i sin klarhed udspringer af et demokrati og vægter den samfundsmæssige demokrati. Det er således vort håb, at dens udformning vil være genstand for en samfundsudviklende grobund. Grundlaget i udformningen af den nye Grundlov skal ikke kunne være ud fra et andet lands Grundlov.

Vi har også fra Siumut tidligere taget op og stillet spørgsmålstejn ved hvad der er sket før 1953 og den tid skal ligeledes afklares. Det er et faktum, at der uden baggrund og uden grundlag af demokrati har vort land

været indlemmet i et andet lands grundlov. I skrivende stund styrer man fra Folketinget på grundlag af "Selvstyreloven" – det er en betragtning at landet styres "ovenfra".

Vi synes, at det er på sin rette plads, at vi stiller spørgsmålstegn ved ordet, Demokrati. Ud af 179 medlemmer i Folketinget er der kun to medlemmer fra Grønland og der er ikke en eneste reel mulighed for, at disse vil udgøre flere tallet i Folketinget. Det er på sin plads og revurdere om dette nu er tidstilsvarende.

Vi fra Siumut er ikke i tvivl om, at styret i vort land vil udgøre et demokrati, men hvordan kan vi nu forbedre demokratiet i samfundet?

Vi fra Siumut mener, at disse emner dagligt burde tages op til debat af borgerne. Hvis dette ikke bliver taget op, hvordan skal landsstyret vide hvad det er befolkningen ønsker og hvad der skal tages hånd om og hvilke problemer der skal løses?

Vi fra Siumut håber, at debatten omkring demokrati ikke kun begrænser sig til alene ved denne sal, men at samfundet, interessegrupper, journalister m.v. også vil deltage i debatten, på denne måde undgår vi som politikere, at tage beslutninger hen over hovedet på den enkelte borger.

Vi fra Siumut ønsker, at følgende bliver drøftet:

- Arbejdsgangen i Inatsisartut
- Kommune sammenlægningerne
- Udskrivning af valg
 - Aldersgrænsen for vælgere
 - Hvem kan vælge til Inatsisartut og Kommune. Hvem kan stille op?
- Er medlemsantallet i Inatsisartut og Kommunalbestyrelserne passende?
- Er vælger antallet passende og hvordan kan vi evt. forøge antallet?
- Ved samfundsvigtige afgørelser og såfremt der er tale om et knebent flere tal, skal der fra befolkningens side gøres muligt, at foretage en afgørelse på valg på det givne område/-emne?
- I takt med udviklingen, ses det oftere at ungdommen tilkendegiver deres meninger, skal disse vente med at ytre deres meninger når de er fyldt 18 år?

Vi skal fra Siumut understrege, at vi vægter demokratiet meget højt. Vi håber, at debatten ikke vil afvige for meget fra denne skrivelse og dets indhold.

Kuno Fencker, Siumut.

(Denne version er oversat fra grønlandsk. Ved tvivlsspørgsmål er den grønlandske version gældende.)